

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obo/8/2015
Identifikačné číslo spisu: 6092899698
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:6092899698.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Lesy České republiky, s. p., so sídlom Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové, Česká republika, IČO: 42 196 451, proti žalovanému: Slovenské elektrárne, a. s., so sídlom Mlynské nivy 47, 821 09 Bratislava, IČO: 35 829 052, o zaplatenie 622 845 Kč, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Cb/1/1992-Mš zo dňa 11. decembra 2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Cb/1/1992-Mš zo dňa 11. decembra 2014 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Cb/1/1992-407 zo dňa 30. apríla 2013 v napadnutej časti žalobcom z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 28Cb/1/1992-Mš zo dňa 11. 04. 2013 rozhodol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 159 016 Kč, vo zvyšku žalobu zamietol a o náhrade trov konania rozhodol tak, že rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca si žalobou doručenu súdu, dňa 27. 12. 1991 uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie sumy 622 845 Kč titulom náhrady škody podľa § 10 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch, ktorú spôsobil žalovaný exhaláciami na lesných porastoch v celej Českej republike. Cítoval ustanovenia § 763 ods. 1 veta druhá Obchodného zákonníka, § 142a ods. 1 Hospodárskeho zákonníka, § 154a ods. 2, § 142a ods. 3 Hospodárskeho zákonníka, § 145a ods. 4 Hospodárskeho zákonníka a konštatoval, že medzi činnosťou žalovaného a škodou na lesných porastoch žalobcu existuje priamy vzťah predpokladaný v ustanovení § 145a Hospodárskeho zákonníka, z ktorého dôvodu konajúci súd neskúmal otázku zavinenia zo strany žalovaného, ale sústredil sa len na otázku výšky škody spôsobenej emisiami na lesných porastoch žalobcu na území Českej republiky za obdobie roku 1989 a na otázku podielu žalovaných na tejto škode. Vzhľadom na námietku žalovaného ohľadne výšky škody a stanovenie jeho podielu zodpovednosti na tejto škode súd nariadil dokazovanie.

Pri posúdení oprávnenosti výšky žalobcovho nároku vychádzal zo znaleckého posudku č. 37/2011 zo

dňa 13. 05. 2011, ktorý vypracoval znalecký ústav Národné lesnícke centrum, odbor lesníctvo so sídlom Zvolen s tým, že žalobca voči znaleckému posudku nedal žiadne námietky. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobcu je voči žalovanému oprávnený vo výške 159 016 Kč, v ktorej časti návrhu vyhovel a vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 151 ods. 7 O. s. p. tak, že o nich rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozhodnutiu v časti, ktorou bolo vyhovené, v zákonnej lehote sa odvolal žalovaný podaním doručeným súdu 29. 04. 2013 /list v spise 375/ a navrhol s poukazom na ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a/, b/, c/, d/ a f/ a § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O. s. p. podľa § 220 napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť, prípadne napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové konanie.

Rozhodnutie označil za také, ktoré trpí vadami uvedenými v § 205 O. s. p. a poukázal na to, že konajúci súd sa nevysporiadal nasledovnými okolnosťami:

a/ vady listinného dôkazu, znaleckého posudku č. 151/2007 a znaleckého posudku č. 2 a námietkami odporcu, ktoré neboli odstránené vypočutím znalca alebo doplnením znaleckých posudkov neobjasnenie spôsobu stanovenia pozadia civilizačné pozadie diaľkový cezhraničný prenos a lokálne zdroje a znečistenie, to jest nepoužitia rozptylovej štúdie rozdielmi v použití vstupných údajov poskytnutých navrhovateľom do znaleckého posudku č. 151/2007 a do znaleckého posudku č. 2 ako aj údaj o celkovej škode dôvodom vzniku rozdielov v percentuálnom podiele odporcu na celkovej škode v znaleckom posudku č. 151/2007 a znaleckom posudku č. 37/2011 vplyvom použitia matematického modelu na modelovane emisii a jeho vplyv na výšku určeného percentuálneho podielu odporcu na celkovej škode na rozdiel od matematického modelu použitého v znaleckom posudku č. 151/2007, ktorého podkladom bol listinný dôkaz s existenciou použitím zohľadnením znaleckého posudku č. 151/2007 pre účely rozhodnutia vo veci, pričom odporca i navrhovateľ sa oň opierali možnosť aplikácie § 136 O. s. p. určenie výšky nárokov úvahou súdu v prípade, ak je ju možné určiť s nepomerným i ťažkosťami alebo nemožnosti zistiť vôbec za podmienky osvedčenia existencie nároku na náhradu škody odôvodnenie označil za nedostatočné a nepresvedčivé a taktiež namietal prekážku rozhodnutej veci, o čom predložil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Cb/4/1992-MŠ zo dňa 12. 04. 2013, ktorým bol z toho istého titulu za obdobie 1989 na základe toho istého znaleckého posudku zaviazaný na náhradu škody vo výške 19 168 Kčs

K odvolaniu odporcu zaujal stanovisko navrhovateľ v podaní doručenom súdu 17. 05. 2013, v ktorom navrhol rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Cb/14/1992-MŠ zo dňa 11. 04. 2013 o zaplatenie sumy 159 016 Kč ako vecne správny potvrdiť.

K námietke žalovaného ohľadne prekážky rozhodnutej veci uviedol, že rozhodnutím veci č. k. 26Cb/4/1992 voči žalovanému došlo k pochybeniu, nakoľko bolo vydané nad rámec žalobného návrhu a vydané byť nemalo, teda ide o procesné pochybenie, ktoré nemá vplyv na správnosť napadnutého rozhodnutia. Čo sa týka vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia podľa žalobcu rozhodnutie v napadnutej časti je vecne správne ako aj posúdenie výšky škody na základe dostatočného dokazovania a predovšetkým znaleckých posudkov. Uviedol, že žalovaný sa mal možnosť vyjadriť k predloženým znaleckým posudkom v priebehu konania a súd na tieto vyjadrenia neprihliadol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky /§10 ods. 2 O. s. p./ prejednal odvolanie žalovaného podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania, podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie je právne dôvodné.

Za predmet veci označil právo na zaplatenie sumy 159 016 Kč titulom náhrady škody, v ktorej výške prvostupňový súd žalobe vyhovel.

Konštatoval, že žalovaný správne prvostupňového rozhodnutia v napadnutej časti spochybňoval ustanovením § 205 ods. 2 písm. a/, b/, c/, d/ a f/ O. s. p., s ktorým záverom sa odvolací súd stotožnil a uviedol, že súd neúplne zistil skutkový stav a nevykonal dostatočne všetky dôkazy rozhodujúce pre vydanie rozhodnutia. Uviedol, že i keď je pravdou, že prvostupňový súd v dôvodoch rozhodnutia odcitoval ustanovenie § 145a Hospodárskeho zákonníka a konštatoval, že neskúmal otázku zavinenia zo strany žalovaného, ale sa iba sústredil na otázku výšky škody spôsobenú emisiami na lesných porastoch na území Českej republiky. Zistil, že výšku podielu odvodzoval od znaleckého posudku a nárok označil za opodstatnený do výšky 159 016 Kč. Uviedol, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia prvostupňový súd sa nevysporiadal s námietkami žalovaného k znaleckým posudkom, ktoré závery znaleckých posudkov spochybňoval a údaje potrebné pre rozhodnutie podľa žalovaného záver prijatého rozhodnutia jednoznačne nevysvetľovali. Odvolací súd za zrejme označil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkovou činnosťou v zmysle ustanovenia § 145a Hospodárskeho zákonníka sa zakladá na objektívnom princípe, pre posúdenie zodpovednosti za škodu nie je dostačujúce odcitovaním ustanovenia § 145a Hospodárskeho zákonníka na základe objektívnej zodpovednosti žalovaného na zaplatenie škody zaviazat'. Za nespochybniteľné označil, že s odôvodnenia rozhodnutia musí byť jednoznačné, že žalobcovi škoda vznikla prevádzkovou činnosťou žalovaného, ktorej prevádzkovanie bolo v príčinnej súvislosti s vzniknutou škodou ako aj, že pokiaľ bola výška škody stanovená podielmi, musí z odôvodnenia rozhodnutia byť zrejme na základe čoho konajúci súd dospel k záveru v akom podiele žalovaný za škodu, na ktorú bol zaviazaný zodpovedá. Konštatoval, že keď rozhodnutie vychádza zo záverov znaleckých posudkov, taktiež je potrebné sa vysporiadať s námietkami účastníkov konania k záverom znaleckých posudkov tak, aby aspoň dva závery znaleckých posudkov sa v odpovediach zhodovali a na vznesené otázky k znaleckým posudkom zaujali jednoznačné stanovisko. S tvrdením žalobcu vo vydrení k odvolaniu, že konajúci súd neakceptoval námietky žalovaného k znaleckým posudkom a teda sú nedôvodné sa odvolací súd nestotožnil. Všeobecný odkaz na závery znaleckých posudkov s odcitovaním ustanovenia § 145a Hospodárskeho zákonníka označil za nedostatočné nepresvedčivé odôvodnenie, ktoré sa nedá považovať za také, ktoré by bolo v súlade s ustanovením § 205 ods. 1 O. s. p.

Za dôvodnú námietku odvolateľa označil aj namietanú prekážku rei udicate, prípadne litispendencie, nakoľko aj z vyjadrenia žalobcu k odvolaniu /list v spise 411/ bolo zrejme, že bolo zjavné, že došlo k procesným pochybeniam, čoho bol dôkaz o tom, že táto námietka žalovaného nebola bezdôvodná. Zároveň zistil, že v spise sa nachádzalo rozhodnutie, na ktoré sa žalovaný odvoláva a nebolo z neho jednoznačne zjavné, že vo veci nebolo už rozhodnuté.

S poukazom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky prvostupňový rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 11. 04. 2013 v napadnutej časti podľa § 221 písm. h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie. V novom konaní za potrebné označil doplniť dokazovanie tak, aby bol dostatočne zistený skutkový a právny stav, aby boli riadne zabezpečené jednoznačné vyjadrenia k námietkam účastníkov konania k znaleckým posudkom. Prvostupňovému súdu uložil, aby odôvodnenie rozhodnutia, na základe ktorého konajúci súd dospeje k právnomu záveru, že žalovaný zodpovedá za škodu vo výške 159 016 Kč, v ktorej ho zaviazal, bolo presvedčivé a jednoznačné. V novom konaní prvostupňovému súdu uložil rozhodnúť aj o trovách konania.

V novom konaní Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol rozsudkom č. k. 28Cb/1/1992-MŠ zo dňa 11. 12. 2014 /list v spise 443/ tak, že žalovaného zaviazal žalobcovi zaplatiť sumu 19 169 Kč a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že o nich rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V odôvodnení rozhodnutia citoval otázky dané znalcom v uznesení č. k. 34Cb/2/95-Sn-103 zo dňa 16. 12. 2005 a konštatovalo, že uznesením zo dňa nariadil kontrolný znalecký posudok v ktorom znalecký ústav Národné lesnícke centrum, odbor lesníctvo, Zvolen vyčíslil škodu a určil podiel na škode pre Slovenské elektrárne, a. s. vo výške 159 016 Kč. Uviedol, že žalovaný záver kontrolného znaleckého

posudku namietal a pre použitý matematický podiel použitý v znaleckom posudku označil za nepoužiteľný.

Konajúci súd citoval ustanovenie 763 ods. 1 druhá veta Obchodného zákonníka s poukazom na ktoré ustanovenie uviedol, že pri aplikácii hmotného práva bude vychádzať z Hospodárskeho zákonníka. S poukazom na ustanovenia § 145a ods. 1 Hospodárskeho zákonníka, § 154a ods. 2 Hospodárskeho zákonníka, § 145a ods. 3 Hospodárskeho zákonníka, § 145a ods. 4 Hospodárskeho zákonníka dospel k záveru, že medzi činnosťou žalovaného a škodou na lesných porastoch žalobcu existuje priamy vzťah predpokladaný v ustanovení § 145a Hospodárskeho zákonníka, z ktorého dôvodu sa konajúci súd s otázkou zavinenia zo strany žalovaného nezaoberal, ale sa sústredil iba na otázku výšky škody spôsobené emisiami na lesných porastoch za obdobie v roku 1989 a na otázku podielu žalovaného, na tejto škode. Uviedol, že pri posúdení výšky škody oprávnenosti žalobcovho nároku vychádzal zo znaleckého posudku č. 151/2007, v ktorom bol stanovený podiel žalovaného na vzniknutej škode. Na základe uvedených skutočností konajúci súd v novom konaní dospel k záveru, že nárok žalobcu je voči žalovanému oprávnený vo výške 19 169 Kč v ktorej výške žalobe vyhovel podľa § 145a ods. 4 Hospodárskeho zákonníka. Čo sa týka trov konania uviedol, že o nich rozhodne s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 7 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku v časti, ktorou bol nárok zamietnutý, v zákonnej lehote žalobca podal odvolanie podaním doručeným súdu 30. 01. 2015 z dôvodu, že rozsudok trpí vadami podľa ustanovenia § 205 O. s. p., nakoľko prvostupňový súd podľa žalobcu zistil neúplné skutkový stav a dospel k nesprávnemu právnenému záveru. Poukázal na fakt, že v priebehu konania bolo v spore predložených niekoľko znaleckých posudkov, ktoré sa zhodli na tom, že žalovaný škodu jeho prevádzkovou činnosťou spôsobil, ale čo sa týka výšky škody sa závery znaleckých posudkov rozchádzajú. S poukazom na znalecký posudok profesora Mrkvu konštatoval, že tento stanovil výšku škody 622 845 Kč, profesor Kulich, že výška škody sa určiť nedá, NLC v znaleckom posudku č. 151/2007 stanovilo výšku škody cca 19 169 Kč a v prvostupňovom konaní zo dňa 11. 04. 2013 bol pri výške škody konajúci súd vychádzal zo znaleckého posudku NLC č. 37/2011 a následne v rozsudku zo dňa 11. 04. 2013 prvostupňový súd pri rozhodovaní použil záver znaleckého posudku NLC č. 151/2007 a napriek zrušujúcemu rozhodnutiu súdu odvolacieho, stanovenie výšky emisnej škody vôbec neodôvodnil a nevysporiadal sa s tým, prečo v prvom rozhodnutí vychádzal zo znaleckého posudku NLC č. 37/2011 a v následnom rozhodnutí vychádzal zo znaleckého posudku NLC č. 151/2007. Žalobca zastáva názor, že znalecké posudky napomáhajú spor vyriešiť a súdy by mali hodnotiť závery znaleckých posudkov, nielen z hľadiska odbornosti, ale z hľadiska úplnosti logickej stránky či tieto závery netrpia rozpormi. Pokiaľ účastníci konania voči znaleckému posudku majú výhrady, ktoré smerujú k odbornej stránke musí sa s týmito námietkami vysporiadať súd a nie znalec. Podľa žalobcu v tomto ohľade je potrebné zistiť, či závery znaleckého posudku NLC č. 37/2011 spracovaného neskôr ako bol spracovaný znalecký posudok č. 157/2007 sú použiteľné pre stanovenie výšky škody. Žalobca zastáva názor, že konajúci súd mal náležite a jednoznačne odôvodniť z akého znaleckého posudku pri výške škody bude vychádzať a prečo nevyužije ustanovenie § 136 O. s. p., keďže spor už trvá 23 rokov a ďalšie znalecké šetrenie by bolo ekonomicky a časové náročné. S poukazom na uvedené skutočnosti, žalobca navrhol v zamietavej časti napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky /§ 10 ods. 2 O. s. p./ prejednal odvolanie žalobcu podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. bez pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je právne dôvodné.

Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti odvolania žalobcu je, či prvostupňový súd sa s otázkou výšky škody vysporiadal dostatočne a či z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, na základe čoho súd dospel k záveru, keď použil pri stanovení výšky škody, znalecký posudok č. 157/2007.

Je pravdou, že prvostupňový súd iba jednou vetou konštatoval, že pri posúdení výšky žalobcovho nároku, vychádzal zo znaleckého posudku č. 151/2007, v ktorom bol stanovený podiel žalovaného na vzniknutej škode. Z uvedeného odôvodnenia nie je zrejmé, prečo napriek spracovanému znaleckému

posudku neskôr konajúci súd v novom konaní vychádzal zo znaleckého posudku spracovaného skôr, ako bol spracovaný znalecký posudok NLC č. 37/2011 zo dňa 13. 05. 2011, z ktorého záveru vychádzal prvostupňový súd v rozsudku č. k. 28Cb/1/1992-Mš zo dňa 11. 04. 2013.

Najvyšší súd Slovenskej republiky /§10a ods. 2 O. s. p./ v odôvodnení zrušujúceho uznesenia sp. zn. 3Obo/39/2013 zo dňa 24. 06. 2014 uviedol, že z odôvodnenia rozhodnutia musí byť jednoznačné, že žalobcovi škoda vznikla a pokiaľ bola výška škody stanovená podielmi musí byť z odôvodnenia zrejme na základe čoho konajúci súd dospel k záveru v akom podiele žalovaný za škodu na ktorú bola zaviazaný zodpovedá. Z odôvodnenia zrušujúceho uznesenia sp. zn. 3Obo/39/2013 zo dňa 24. 06. 2014 taktiež vyplýva, že pokiaľ rozhodnutie vychádza zo záverov znaleckých posudkov, taktiež je potrebné sa vysporiadať s námietkami účastníkov konania k záverom znaleckých posudkov tak, aby sa aspoň dva závery znaleckých posudkov v odpovediach na vznesené otázky k znaleckým posudkom zhodovali.

Pri prejednaní rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Cb/1/1992-Mš zo dňa 11. 12. 2014 sa odvolací súd stotožnil s tvrdením žalobcu v odvolaní, že napadnuté rozhodnutie postráda náležité zrozumiteľné odôvodnenie, prečo súd pri stanovení oprávnenosti výšky škody žalobcovho nároku práve vychádzal zo znaleckého posudku č. 157/2007. Odôvodnenie, čo sa týka výšky škody odkazujúcej sa na aplikovaný znalecký posudok odvolací súd považuje za nedostatočné, ktoré vykazuje vady a nie je z tohto odôvodnenia vôbec zrejme, z akého dôvodu bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, voči ktorej žalobca predmetné odvolanie podal. I keď spor trvá 23 rokov a je zrejme pravdou, ako tvrdí žalobca, že ďalšie znalecké šetrenie by bolo ekonomicky náročné bez zaručenia výsledku je v záujme dodržania práva na riadne odôvodnenia účastníka konania v rozhodnutí, aby súd prvého stupňa svoje odôvodnenie doplnil v takom smere, aby bolo zrejme na základe čoho za hodnoverný a správny považoval znalecký posudok č. 151/2007, z ktorého pri posúdení výšky žalobcovho nároku vychádzal.

Najvyšší súd v zmysle uvedených skutočností, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Cb/1/1992-Mš zo dňa 11. 12. 2014 v napadnutej časti podľa ustanovenia § 221 písm. h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.